

GIÁ BÁN	
ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI- QUỐC
Một năm . 1500	1500
Sáu tháng 2.50	2.50
Ba tháng 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước
Thư và mandat gửi cho
M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN - AI
đăng quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chức-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỖNH-THỨC-KHANG

LA VOIX DU PEUPLE

HÀO-QUÂN
Đường Đông-Bà - Huế

Quản-ly
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

MỠI TUẦN XUẤT-BẢN HAI KỶ: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

Giấy phép số 02
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Huế

Chơi vui là thuốc
độc không nên mền
nó.
宴安酖毒
不可懷也

TRƯỜNG-HỌC THIÊN-NHIÊN

Có đi đường núi mới biết hổ sấu đeo dốc, lấm nổi khêu khêu; có đi đường biển mới biết sóng đập gió dờn, lấm chiu nguy hiểm. Đường núi và đường biển, không phải một mực ngay thẳng bằng rộng như trên đất bằng, mà thuở nay những nhà thám-hiểm và hằng-bái đi lại như thường, không phải vì sự kinh-lịch mà thành ra quen thạo hay sao? Đường đời cũng thế. Người sinh trong đời tục là bác Tạo kia đem mình mà thả vào trong cái rừng quạnh vắng cùng đũa biển menh mông này; nếu mình mà biết tự lo kiếm đường mà đi, tìm nẻo mà tới, thì cái rừng và biển kia không khác gì một cái trường-học dạy cho mình những cách tấn-thủ, có thể giá ngự được những chiu nguy hiểm. Trái lại thấy khó mà lui, nửa đường sinh chán, thì cái rừng và biển ấy lại thành ra một cái hầm sấu lăm chiu sự cao hy-vọng và sự-nghiệp trọn đời của mình.

Cái trường thiên-nhiên ấy, bác tạo kia chẳng riêng gì cho ai, song người phải thì không khác gì trời đất mai nhen, còn người không phải thì không khác gì trời đất mai hư (是箇人被天地所成, 不是箇人被天地所壞). Cái nhen và hư, không phải tại trời mà chính tại người học trong trường thiên-nhiên ấy biết theo đường phải, cũng không, mà thành ra khác nhau. Tây triết có nói: «Người đời mà không trải qua sự gian nan thì thiếu mất nửa phần việc trong đời». Thật thế; cục sắt có lửa nung mà sau mới thành ra khi-dụng, cây gỗ có chạm đéo mà sau mới thành ra vật dùng. Người đời mà không nếm cái mùi cay đắng chua xót trong đời, thì cũng như cục sắt chưa nung, khúc cây bỏ mục, không ứng dụng về việc gì cả.

Có kẻ nói rằng: Theo tánh thông thương của loài người, ai cũng ưa sự thông thả mà ghét sự cực nhọc, ham cảnh vui sướng mà không thích gì cảnh buồn rầu; cái thú lạc-sinh, dầu không làm cho thỏa-nguyện nữa thì chớ, ai lại vui lòng rước lấy cái sự khổ, chui mình vào nơi cảnh-địa cay-nghiệt, mà phở lên rằng: Ấy là cái cảnh làm nên cho ta sao? Kia những câu «Ưu thích ngọc thánh, ăn ưu khoái thánh» (優遊玉食, 樂樂樂樂) cùng những câu: «Sống trong cõi ưu hoan, chết trong cõi an vui» (主樂憂, 死於安樂) chẳng qua là câu thánh hiển bày vẽ ra để an ủi những người sa cơ lỡ vận, khiến cho có chỗ tự giải mà

thoải; nào có phải luật chung buộc cả người đời đều phải lấm mình vào nơi bề-khổ mà sau mới làm nên người hữu-dụng đâu?...
Cái thuyết theo phái lạc-sinh, nghe thật dễ chịu và lấm người thờ cái chủ-nghĩa ấy, song nếu người sinh trên cõi đời mà đều theo cái phái lạc-sinh ấy thì vũ-trụ sẽ ra thế nào? Chúng ta thử xem một hạng người, từ lúc sinh ra cho đến ngày đây nấp quan tài lại, không biết trong đời có cái gì gọi là cực-khổ; bụi không khi nào dính đến mình, mỡ-bôi không khi nào ra khỏi vóc; câu hát cung đốn, lỗ tai chỉ nghe tiếng cười mà không khi nào nghe tiếng khóc; tiệc sang có quí, lỗ miệng chỉ hưởng mùi sung sướng mà không hồi nào nếm đến cái vị cay chua; nói về phần sương ở xác thịt thì thật mười phần trọn vẹn, mà thử đem cái nhân-cách so với những người treo núi tại sông, ngâm cay nuốt đắng, để lo việc ích chung kia, ai là kẻ có ích cho đời, ai là người làm sáu mọt cho xã-hội? Trường không đời cần nhắc cũng thấy ngay cái giá-trị khác nhau xa là giởng nào!

Cái cõi ngàn người trăm năm, không khác gì ngọn đèn trước gió, mang một cái thân mây râu lấm thướt mà sống không chút gì hùn với đời hiện tại, chết không có tiếng để gì lại đời hậu-lai, không phải hư-sinh là gì? Ai là bạn thanh-niên, có nghĩ đến cuộc thản thề qua trọng kia, trước hết phải nuôi cái lòng tấn-thủ, vun trồng cái chí nhân-nại, động lãnh cho được cái bằng lối-nghiệp trong trường thiên-nhiên học - hiệu kia, mà sau mới thành ra người có học-thức lịch-duyệt, sẽ giúp ích cho xã-hội nhân-quần. Nếu không như thế, thì cái cảnh «thông-thả sinh ra dâm dật», cùng «ở không làm đều bất thiện» (坐而無為, 閒居無事) không sao tránh khỏi, mà sự an-vui kia, chỉ thành một vị thuốc độc cho đời thôi.

Hà - hử - Nhân

MANDATS CỦA AI??

Bản báo tiếp được 2 cái mandat: série A 002,543 số 168 Phủ-quảng ngày 10-12-30, và série A 000,071 số 084 Hanoi R. P. ngày 27-1-31 mà không có tên người gửi. Vậy ngài nào có mandat trên trả lời cho biết cảm ơn.

B. B.

VẬN-VĂN

Tòa Kiểm duyệt bỏ

Tiền bạn
Chướng chừa khéo giồng tiếng pha phôi.

Hợp hợp tan tan mấy độ rồi?
Mang nặng khối tình khi sẽ nữa,
Xem dài đường thế lúc ngàn đời.
Rộng gì vũ trụ lo không gặp,
Hẹp cũng san hà ngắm thử coi.
Cái kiếp phù sinh là thế ấy!
Tao phùng sẽ bỏ lúc trần ai.

Nguyễn-thị-Bích-Thủy

Y-KHOA THƯỜNG-THỨC

NHỮNG ĐỀU KHÓ KHĂN TRONG KHI SINH ĐẼ

(Tiếp theo)

VII - Sản-hậu (infection puerpérale)
Sinh đẻ là bệnh sản-hậu. Để xong rồi đau mà chết, không chết cũng đau ốm mãi mãi, đó là vì sản-hậu. Để được ba bốn ngày rồi thì trong mình mỗi ngày mỗi nghe thêm nóng, cặp mạch thì thấy mạch lớn, máu ở cửa mình chảy ra nghe hôi, dần dần thấy có mủ lộn với máu chảy ra, để lên trên bụng thì đau, mất ăn, mất ngủ, mỗi ngày mỗi thêm mệt, như thế là mắc sản-hậu.

Bệnh sản-hậu sinh ra bởi một con vi trùng, chớ Pháp gọi là streptocoque. Con vi trùng ấy thường thường ở ngoài không khí. Sau khi đẻ, vì sự dứa bé ở trong tử cung đi ra, mà từ cung phải thông với không khí. Thông với không khí tức là có nhịp cho con vi trùng ấy vào tử cung. Lại có khi vì sự rò mủ của bà mẹ mà con vi trùng ấy vào được đến tử cung. Rò mủ nói đây tức là tay của bà mẹ, hay khi dụng của bà mẹ. Tay rửa không sạch, khi dụng nhớt, thì có thể có vi trùng streptocoque. Nói tóm thì cơ thường sinh ra bệnh sản-hậu là sự nhớt của bà mẹ.

Con vi trùng streptocoque vào ở tử cung rồi có thể từ đó mà đi sang hai cái kênh (hai cái kênh đi từ tử cung lên hai học trứng), vào bụng có khi vào đến máu.

Nếu nó chỉ ở tử cung hay ở nơi hai cái kênh hai bên mà thôi, thì đau một lúc chỉ rồi cũng lành; song lấm qua đó rồi những nơi nó đã ở cũng bị hư hỏng. Nhiều người dân bà sinh đẻ một đời lần rồi sau cứ hay đau bụng dưới, hay hai bên bụng, như thế là, chắc trước đã có bị sản-hậu ở tử cung, ở hai cái kênh. Nhưng nếu con vi trùng ấy đã vào bụng, hay vào máu, thì nhiều khi điều trị không khéo, chắc phải chết.

Bởi những cơ ấy cho nên sinh đẻ mà không biết làm theo lối tây, để bà mẹ nhà quê họ rờ mó bậy bạ vào, là một điều tối nguy hiểm.

Những điều tôi nói trên là nói đại lược. Trong những điều nguy hiểm trong khi sinh đẻ, có điều vì mình,

CHUYÊN HAY

Một nhà quan binh nước Đức thông xích sự khoách - trưng quân - bị của các nước

Quốc phòng tổng trưởng Đức gần đây có thuật chuyện khoán trưng quân bị của các nước và tình thế nước Đức. Những lời ông nói rất đáng làm cho ta chú ý, xin lược dịch đại ý như sau:

« Pháp, Tý, Ba-lan và Tiệp-khắc bốn nước bao vi chung quanh nước Đức, mà bình thường bị đến 119 vạn, còn binh bị dự đã huấn luyện cũng đến 800 vạn. Nếu bốn nước ấy không giảm sức quân bị thì đáng lẽ nước Đức cũng phải khoán trưng mới phải. Hiện nay thế giới bao tiền về khoản quân phi, chỉ một Âu-châu mà trừ mấy nước Trung Âu ra, binh thường bị so với trước nhiều hơn đến 50 vạn. Sau trận Đại chiến chỉ nước Đức cùng mấy nước Đông-minh thực hành sự giảm binh. Thực tế sự giảm binh ấy, do các nước chiến thắng giảm bớt; một chút gì của tình binh nước Đức, các nước xét đã rờ ràng, cho đến cái đình bị mong ngựa số nhiều ít bao nhiêu cũng tra cứu phân minh. Các pháo đài 1:1 ấy hoặc cũ; chỉ còn một cái, đảo Kba-nê-ty là được gác súng phòng bị mà thôi.

Nước Đức sẽ dĩ chịu ứng thuận sự vận chuyển ra vào các nước đồng minh đều thừa nhận rằng sau khi nước Đức đã tái binh thì các nước cũng thực hành theo. Ngờ đâu nước Đức đã tái giảm quân bị mà các nước không những không giảm lại còn tăng thêm, mưu cơ có vậy cơ nọ mà xếp lại nhận thừa trước vào một số. Tóm tắt có kẻ lại lấy cớ rằng: nước Đức số người đông, công nghệ tinh xảo, hiện tuy quân bị có ít, song có cái «tiềm thế lực về sự chiến tranh» cũng ngang hàng với nước P.áp. Nói thế là sai: Phạm công nghệ mà cung cấp cho quân sự được, là nhờ có quân đội bảo hộ, mà thiết kế nước Đức chỉ 10 vạn binh thì bảo hộ vào đâu? Và nước

Pháp hiện có rất nhiều tàu bay dùng về việc quân, 1.172 tấn trọng pháo, gia dĩ có binh lực hùng hậu của Ba-lan và Tiệp-khắc nữa, thì nước Đức có công nghệ tinh lương, cũng chẳng ăn thua gì! Kia xem nước Mỹ trước khi gia nhập cuộc Âu-chiến công nghệ phát đạt là ngàn nào, mà trải 12 tháng chuẩn bị sẵn sàng mới tạo được pháo đạn lần thứ nhất; huống chi công trường sản có của nước Đức, hơn cả vạn số, mà nay bị hủy hoại hoặc cải tạo hết, thì công trường ấy cầm như không có... Những kẻ nói: Nước Đức có «tiềm thế lực chiến tranh» thật là lời nói không căn cứ vào sự thực.

Lại có kẻ nói quân đội chức nghiệp của Đức cũng hơn quân đội trưng mộ; nói thế cũng không đúng. Pháo đài chiến của Đức chỉ có 288 tấn, mà đem dịch với 27.000 tấn cả khinh pháo và trọng pháo của Pháp, thì binh có huấn luyện, có thể do tay không mà đợc lại chăng? Một ít xe thiết giáp có tên không thiết của Đức, có đương lại 2.000 cỗ xe thiết giáp của các nước khác? Và lại, chức nghiệp quân đội mà không có quân huấn luyện hậu đội làm hậu thuẫn cũng không giá trị gì... Nước Đức ở vào tình hình như thế mà người ngoài còn giở «tho tiếng «bi một võ trang» thật là «rái ngược với sự thực». Tại giám quân bị, là cốt bảo chương cuộc hòa bình, nay chỉ hạn chế một nước giảm binh, mà mấy nước chung quanh cứ mỗi ngày một tăng, thì có mong cuộc hòa bình thiết hiện được chăng?

Xem lời quốc phòng tổng trưởng Đức nói trên, tuy là phần nan về sự các nước hạn chế quân bị của Đức.

Tòa Kiểm duyệt bỏ

K. U. S.

Tòa Kiểm-duyệt bỏ trọn bài

HÀN - HỌC

Ở TRONG XÃ-HỘI TA NGÀY NAY

Bản báo nhận được bài của ông Thason-Thach gửi đăng, trong cũng có đôi lịch-phát, song cũng là bài luận cứu lý nhất thời, xin đăng nguyên văn cho rộng đường tư lẫm.

Tiếng dân

Hián học ở xã hội ta ngày nay, dĩ thành đố đờn, chỉ xếp yên trong viện tàng-cổ, cho một ít người khảo cổ quan sát và ngoạn thưởng, có ai thềm thưỡng nhắc đến thì phải đồng cũng cho là đều vu khoaát bĩ, thiển. Ấy cũng cái lệ chung cạnh ranh ưu liệt mà không lấy gì làm lạ.

Song có những điều rất có quan hệ với tình thế xã hội ta ngày nay mà không ai truy cho đến nguồn, tìm cho tới gốc, dĩ g sắp đặt một cách có thể dung hòa với cái học giới hiện thời. Vì thế mà công cuộc trong xã hội, bất kỳ chuyện gì cũng bày ra cái vẻ «thuyền ngược lẩy xuôi»; đau nam chữa bắc. Kỳ giả lưu tâm khảo sát mà thấy rõ chỗ mới cũ mâu thuẫn ấy, rất có phòng hại cho cuộc sinh hoạt cùng tiến đở tức thì của dân tộc ta, nên lấy chỗ sở kiến hẹp hòi viết bài này để chỉ, chính cũng ban thư giả trong nước.

(Tiếp theo trang ba cột nhà)

Hai cái gia-đình hiềm có

Người ta còn chép rằng bữa 31 Juillet 1554 đức hồng y Armagnac đi gặp một ông già 81 tuổi đứng khóc. Hồng-y hỏi thì ông già ấy bảo rằng vì cha dấn thân mà khóc. Đức hồng y bảo đức đến người cha, thì là một ông già 113 tuổi. Ông này thuật rằng: «Tôi đánh nó vì nó nghịch mạng, thật là vớ lòng nỏ». Mà thật, người ông nội này cũng vẫn còn sống, năm kỷ 143 tuổi!

Cái gia-đình như vậy cũng hiềm có thật.

Nhưng ở Brésil lại còn lấm cái gia-đình theo lối ấy nữa. Ở Brésil có nhiều người đã thấy được cuộc biến động năm 1830, cách đây hơn trăm năm, vậy nên cuộc biến động gần đây họ cũng coi thường.

Gần đây có một bà sống đến 150 tuổi vừa mới chết. Cái tuổi của bà vẫn dĩ hiềm có rồi, nhưng mà cái gia-đình của bà lại còn hiềm có nữa.

Bà tên là Rosa da Costa, có cả thảy vừa trai vừa gái là 18 người con, đều quá trăm tuổi cả, và hiện vẫn mạnh khỏe như người trai tráng. 18 người con kia lại sinh đẻ được 124 người con; mấy người cháu này lại sinh thêm được 230 người cháu; thế là dĩ bốn đời, còn đời thứ năm nữa cũng được 14 người.

G. H.

Nghĩa nước tình nhà
??
Xem ở trang ba

có đều vì tạo hóa. Nếu vì tạo hóa mà mắc khó khăn thì phải tìm lương y mà điều trị. Còn những điều vì mình (như lấm lã, sản hậu v. v.) thì đứng chơi bời, biết sạch sẽ, thế là tránh được.

Trần đình Nam

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Lệ phạt phải minh bạch

Thương trường ở Huế mỗi khi trước của nhà ngoài dăng, không dọn quét để nhộp nhúa, thì phải bị phạt vì phạm vào khoản 23 điều luật thành phố. Tiền phạt trước là bốn cái, nay lại lên năm. Nhà nào bị phạt thì khi ngủ ở ngoài giấy đã có lệnh cụ thể đến đập cửa kêu đi phạt. Trẻ là phải lên một người đi với tên lính từ trời mưng tung sáng. Lính dẫn về bắt nhỏ, rồi chờ ở cổng đợi chờ đến đến số 6. Đền số 6 thì chúng bắt làm có chai xe. Thường thường đến hơn bốn giờ mới kêu vào nộp tiền phạt. Thế là nhà nào trước bị phạt thì ngoài số tiền phạt lại phải cho người đi làm không gần một buổi mai.

Việc phạt rác là cần kíp cho sự vệ sinh công cộng trong thành phố. Nhưng trường nên định phạt cho phân minh, hoặc phạt tiền, hoặc bắt làm việc, cái gì một cái; đừng để mấy người thừa hành dọa nạt làm bận tâm cho dân cư trong thành phố phải phân vân.

Bốn nhà thể thao đi qua Huế

Mấy tay thể thao đi qua Huế SAIGON - HANOI - NAM-QUAN đã bắt đầu đi tại Saigon bữa 25 Janvier. Giặc đường có nhiều nhà phải trở về, chỉ còn 4 người: bà Lê Thị Thám và mấy ông Lê ngọc Cai, Dương Văn Sang, Khổng trong Hoàn bữa 6 avril mới đến Huế.

NGHỀ - AN

Việc nên làm

Báo P. univ. Thới đ. am số 96 ra ngày 8 Avril 1931 này, về việc Trung kỳ Nghệ an, có bài «Đàn đòi sắp được thỏ», trong nói Hội Thể dục đang tính tổ chức một cuộc diễn kịch để lấy tiền giúp dân bị nạn. v. v. Ở miền Nghệ-Tĩnh này mùa bị mất mùa luôn, gần đây lại phải cái nạn giặc cướp này nó làm nơi không cây cối được. Những dân lương thiện trong nhà quê, đương khoảng khủng hoảng cơ cực này, biết lấy gì mà độ qua ngày tháng. Hội thể dục có lòng tốt mà làm được việc nghĩa như thế, thì các ông đã biểu cũng thân ái trong hạt cơ nên xin phép thành phố mà tổ chức một nơi cứu tế lương? Hoàn nạn giúp nhau là nghĩa nên làm, ai có lương tâm đối với xứ sở giống đời người sao?

Một người đọc báo

Một điều nên xét

Gần đây trong hạt có nạn công nhân bị bệnh, nhà nước đã phải hình lập đồn canh phòng nghiêm ngặt, mà bệnh không đem k. u. a. thành vắng, cũng có nghe một đôi nơi có tiếng trống ếch. Nơi nào mà có tiếng trống ếch trong hạt quan dân cho là chỗ chứa công nhân, kéo đến đào b. và tra xét. Nhưng khi quan dân tới thì bọn kia đã kéo đi đâu mất, chỉ có người làng bị cái lỵ tại bay và g. ô. y. . . .

Việc này xảy ra nhiều nơi, ai cũng

biết những làng ấy chịu oan, song không rõ vì sao mà sinh có tiếng reo và tiếng trống ếch. Gần đây có người trong những làng bị lỵ ấy kể rõ nguyên do, nghe ra có lẽ, xin thuật như dưới đây:

«Kể chân chính thú xướng thì không rõ là ai, mà chỉ thấy những người du đảng vô nghiệp, mượn gió bẻ măng, nay quyền tiền nhà này, mai sách bạc nhà khác, mà không chịu tiền thì cho là mối thù, làm cách giả bộ; đêm khuya thanh vắng, xách trống hò reo, làm cho quan lính nghe mà đến bắt. Khi quan đến thì bọn ấy đã thoát đi đâu rồi, thành ra làng ấy bị cái oan là chứa công nhân mà không háy tổ được.

Kiểm-đuyệt

Nghe chuyện

QUẢNG BÌNH

Truyện đơn công sản

Ngày 20 tháng Mars này, ở huyện Lệ thủy có truyện đơn công sản rất nhiều mà nhất là ở nhà thương, trường học Mỹ lộc và ở chợ Tuy lộc. Các nhà chức trách có đến khám nhà Lê Công Tiệm (ở làng Phan xai) và nhà Lê q. lao ở làng Hoàng giang), không bắt được vật gì.

X. X.

Vào miệng ai rồi?

Năm 1920, đang lúc giữa mùa, dân làng Thế lộc (phủ Quảng Ninh) kiện nhau về chuyện diên thổ, quan trên bắt làng phải tiêu cử ruộng lai, (việc này đã đăng báo T. D.) Lúa qua chín mà kiện chưa xong, quan sức về cho phép gặt; nhưng bắt phải giao lại một nửa lúa cho làng quyền trừ. Làng có hai ông Nguyễn Cư và Phan Duy cất giữ. Đã lâu, mấy nhà tại chủ đi kêu. Quan có sức về làng nói phải giao lúa qu. ền trừ đó cho bọn tại chủ. Phủ phải Đ. 1. ế, và chánh tổng đến hội đồng với hương lý để trả lúa. Nhưng có bọn Nguyễn Thành, Hồ Phan (bên nguyên) ra ngăn trở rồi thành ra một đám l. u. đ. Hội đồng giải tán, mà lúa vẫn nằm ở nhà hai ông thủ trữ, cho đến mùa năm nay là đã 2 năm rồi. L. 1. ế!

Người biết chuyện

QUẢNG NAM

Lý trưởng bị giam

Lý trưởng làng Tây lộc, thuộc huyện Tiên Phước tên là Phan Liêu nhà giàu (giàu ở trong làng ấy theo lối nhà quê) mà tánh lại r. 1. ế. Làm lý trưởng đã 10 năm, dân làng cũng có kêu rêu mà ngoài nhà ông cũng không ai ưa. Một tháng trước đây, bị bắt lên giam tại huyện rồi giải ra tỉnh.

Theo như lời người ta kể thì nói tại khinh mạn huyện đồng, canh phòng sơ suất, kể thì nói tại ăn lót tiền dân, lại có người nói tại anh ta ông gia của Đ. 1. ế Quang (người bị can vụ công sản) và l. 1. ế người đồng t. 1. ế Phan Tây Hồ, nên mắc cái nạn dây dưa. . . . B. 1. ế nói xong chưa rõ nội dung thế nào, đợi được thực tin sẽ đăng tiếp.

Người thấy chuyện

Cái thủ đoạn của Chánh tuần

(Đ. 1. ế An nh. 1. ế Điện bàn)

Dương lúc đầu tỉnh ở quận, quan trên thiết thêm chánh tuần tổng đi tuần phòng trong hạt, thế mà có kẻ mượn danh chức ấy để bóc lột dân lành. Như ở làng An nh. 1. ế, bắt phải Lương lại ở làng Phú Triêm, từ khi được đặt làm chánh tuần tổng đến bây giờ thường d. 1. ế tên mục Khuê đi tới các điểm canh sanh sự hiện thuật kiểm xu. Mỗi người dân cũng không mỗi đêm phải góp cho y 10\$ hay là 7, 8 xu mới khỏi sự lột lột. Trong làng nhà ai có đám cưới đám d. 1. ế gì gì, không có lễ đến thăm thời y cũng bắt mà khép vào «tội» quân t. 1. ế. Cứ mỗi tháng y dao mây vạn ghe trong làng một lần, ghe nào cũng phải đem lễ. . . . thời xong việc, ghe nào thiếu thời y bắt chúng đi nộp, khắp qua làng họ. Thậm chí bọn giữ vịt mà y cũng bắt tình nghi «đi điện phải nộp» mới xong, không thời y nhốt vịt lại đôi chết. Bữa m. 1. ế 5 tháng này có 7 người ở Thanh - qu. 1. ế gánh thuốc đi bán, khi đi ngang làng y, y sức triết lại giải quan.

Một anh tuần tổng, sách nhiều, sinh sự như thế, dân có khổ không?

Một người dân

Vui hay chẳng vui?

Làng Thạnh Mỹ (Phủ khương, Điện bàn) chúng tôi xưa nay vốn là chỗ làm ăn cần kiem, phong tục cũng thanh m. 1. ế; thế mà vài năm gần đây mấy người dân anh trong làng vì miếng lợi riêng, cho tên Nhân lập ra trường hát, luôn ngày và đêm: nào hát bội, nào hát b. 1. ế, khiến cho con em trong làng xao lãng cả việc làm ăn, vợ d. 1. ế của chồng con cấp của cha, sin. 1. ế

AI MUỐN ĐI CŨI PARIS ?

Nhau dịp đến x. 1. ế ở Kinh-Đ. 1. ế Paris, chủ tiệm chụp hình KHANH-KY có tổ chức một cuộc du lịch rất lớn, bất kỳ đàn ông hay đàn bà, ai muốn đi tây, tiệm KHANH-KY cũng nhận lãnh. Mà những người đi với M. KHANH-KY thì có lời nhiều lắm, vì M. KHANH-KY đã thương lượng với các hãng tàu, xe lửa và hotel-restaurant ở Paris tính giá tiền chi. 1. ế ra ca. 1. ế tiền ăn chơi hai tháng (hay là một tháng thì lại sự giá tiền sống) ở trong và ở ngoài Paris cộng với tiền tàu từ Hải-phong hay Tourane) tới Paris độ chừng như sau này:

Hạng nhất hai bữa	2650\$
Hạng nhì	1970.
Hạng ba	1400.
Hạng tư entre-pont	950.

Cuộc du lịch hoàn cầu thuộc địa này rất là to lớn, người nào có tiền chút đỉnh cũng nên đi coi, dịp này là coi hết sự kh. 1. ế cả trong thế giới. Ai chưa có giấy thông hành cơ gửi thư hỏi tiệm chụp hình KHANH-KY sẽ chỉ cho mà xin hay là lấy giùm cho cũng được.

At không sẵn tiền một lần thì ở nhà sống lâu hãy trả quá nửa phần tiền cũng được.

Khi đi tàu và khi qua Paris vẫn có người của tiệm KHANH-KY thông thạo và ở tay đã lâu để lo chỗ ăn chỗ ngủ từ t. 1. ế và chỉ dẫn đi chơi.

Càng nhiều người đi chừng nào giá tiền càng rẻ chừng ấy.

Có ba chuyến đi độ chừng tháng năm, tháng sáu và tháng bảy tây ai đi tháng nào, xin nhận chỗ trước ít ra là một tháng hay là ai muốn đi tây không cần người dẫn đường chỉ lấy vé khứ hồi Hải-phong - Marseille không mà thôi thì đi tháng nào cũng được.

Hạng nhất hai hãng độ chừng	17 000 francs
Hạng nhì	12 000
Hạng ba	7 000
Hạng tư	4 500

At muốn hỏi thăm điều gì cứ viết b. 1. ế cho.

M. KHANH - KY
54 đường Bonnard Saig on

lầm đ. 1. ế bại l. ế. Gia đ. 1. ế sản có chỗ chơi, chỗ ở, hoa nguyệt, cờ bạc, rượu chè, trộm cắp si. 1. ế ra lung tung. Một nơi ngủ hè, hàng cùng, hàng ch. 1. ế mà hóa nên một chốn phồn hoa ác nghiệt.

Cảnh trạng ấy diễn ra ở làng chúng tôi kể đã hơn vài năm nay mà không hiểu tại sao quan địa phương chẳng ghé mắt đến mà ngăn ngừa để trừ hại cho dân.

Dân làng Thạnh Mỹ
BÌNH ĐỊNH

At hay thuốc nh. 1. ế khoa lý 44 ?
t. 1. ế là Phan Liêu Nghệ, ở trước nhà Huyện tỉnh Bình định, mới đây bị ù tai chảy m. 1. ế ho. 1. ế, rồi lần lần hầu đ. 1. ế, chỉ còn được một tai hồ hồ nữa thôi! Tôi tìm t. 1. ế trong quảng cáo dân ở các báo mà không thấy thuốc «Nh. 1. ế khoa». Hiện có 4 người xứ này cũng đồng bệnh như tôi.

Vậy xin các vị lương y giỏi khoa thuốc «tai» lam ơn bày về trên báo cho người đau tai được nhờ.

PHỤ YÊN

Câu chuyện «cái th. 1. ế hạt pháo tre»

Việc này báo đã đăng trong số 350 ra ngày 10.1.31, nay được tin thêm rằng quan p. 1. ế xét bức thư cáo ÷ y không đồng chủ ký của Trần Trần.

NAM-KỲ

Quan Toàn quyền Robin đã dự định giải tán Hội đồng thành phố

Nguyên trong Hội đồng t. 1. ế An. 1. ế phố Saigon có hai phe kinh dịch nhau: phe De Lachevrotiere và phe Béziat-Ardin. Phe De Lachevrotiere, ngày từ khi mới trưng cử, vẫn u. 1. ế về nội phần loan th. 1. ế về phe Béziat-Ardin, mà chức x. 1. ế trưởng lại vào tay ông Béziat. Hồi đó phe De Lachevrotiere yếu thế là vì các hội viên Annam không chịu công tác cùng từ ngày vào Hội đồng t. 1. ế An. 1. ế phố phe De Lachevrotiere cố tìm nh. 1. ế mà đáp đ. 1. ế ông x. 1. ế Béziat.

Gần đây, trong cuộc tuyên củ Hội đồng quân hạt, phe Béziat-Ardin đại bại, phe De Lachevrotiere toàn thắng. Lại nhân x. 1. ế ra việc bọn Ch. 1. ế lâu tiền thuế c. 1. ế, cũng nhiều đều làm những trong t. 1. ế xã, phe De Lachevrotiere mới liên đới với phe Annam, tổ l. ế bắt t. 1. ế nhiệm ông x. 1. ế và nhất định không t. 1. ế dự hội đồng.

Vì công việc rắc rối ấy, quan Thống đốc Nam kỳ tư trình quan quyền Toàn quyền Robin, xin giải tán hội đồng thành phố Saigon, cử một ủy ban vào thay để cai trị thành phố cho đến kỳ bầu cử sau. Sáng hôm 30 mars, quan Toàn quyền Robin đã dự bị tuyên bố việc giải tán ấy. (T. B. T. V.)

Vụ người giết viên thanh tra Legrand

Saigon, 6 Avril. - Tuy Hiếu là người giết viên tran tra một thám Legrand không chịu cung x. 1. ế, nhưng quan B. 1. ế t. 1. ế đã lấy xong lời cung khai của những người c. 1. ế, vậy kỳ tòa Đ. 1. ế - bình 24 Avril đến đây, vụ thương t. 1. ế sẽ đem ra xử trước mặt công chúng.

Khám phá được một nhà in công sản

(20 người bị bắt)
Người ta mới khám phá được một máy in công sản ở số nhà 191, đường Kitchener Saigon, và bắt được rất nhiều truyền đơn và L. 1. ế C. 1. ế đ. 1. ế. 20 người ở trong nhà ÷ y bị bắt, có lẽ trong số ÷ y có nhiều tay hệ trong (L. D.)

NHỮNG SÁCH CÓ BÁN TẠI BÀN QUÁN

Sách bán quán xuất bản:

Phép nuôi tâm u. 1. ế quyền	0\$12
Phép nuôi thọ	0,14
Phép nuôi lợn	0,17
Phép nuôi gà	0,18
Chuyện vui II	0,10
Chuyện vui III	0,10
Văn văn quyền II	0,12
Văn văn III	0,12
Án bạc giấy giá I	0,15
Án bạc giấy giá II	0,15
Gia-đinh giáo-đ. 1. ế	
quyền thượng và hạ	0,20
Đông Tây v. 1. ế nhân II	0,25
Giấy và dao	0,10
Công nghiệp ông Pasteur	0,08
Du lịch Trung kỳ	0,10

Sách đại lý:

Nam-quốc nh. 1. ế-l. 1. ế	0,30
Xã hội luận	0,25
Pháp luật	0,20
Truyện ném bút II	0,06
Đông tây văn hóa II	0,18
Dân quyền III	0,20
Thực dân lịch sử	0,40
Tôn giáo	0,20
Cổ tình lệ	0,20
Tặng bạn tri kỷ	0,25
Chánh trị nước Pháp	0,45

Hàn tự giáo khoa	
diễn nghĩa	0,12
Một người vô dụng	0,45
Mục trường rước sói I	0,16
Mục trường rước sói II	0,20
Chính trị Trung hoa	0,20
Bách văn am thi văn tập	0,25
Liê. 1. ế giới sử	1,20

At mua xin chiếu giá gửi tiền và nhờ gửi thêm 0\$13 cước, nếu mua hai quyển trở lên, thời thêm mỗi quyển 0\$3nửa.

Tiếng dân

H. 1. ế-VIỆT T. 1. ế-ĐIỂN: đương in
H. 1. ế SA V. 1. ế DANH T. 1. ế - GI. 1. ế Đ. 1. ế Đ. 1. ế
Hàng t. 1. ế 7500 - Hàng thường 5500
Nhận mua trước đặt cọc 1500
Đ. 1. ế-duy Anh. Huê

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

S. 1. ế L. 1. ế

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh s. 1. ế là rất hiệu, và làm cho người ta trở nên trắng trẻo. Người lớn con ai đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các nhà thuốc ở Saigon và các hàng ngành ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE
(S. 1. ế SAIGON)
119-123 rue Catinat - SAIGON
(là hàng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

Cùng những C. 1. ế đồng bán nửa c. 1. ế phần

Theo quyết nghị khoản thứ ba trong biên bản Đại hội đồng ngày 23 Février 1930, và đã tuyên bố trên báo Tiếng Dân từ số 201, ngày 5 mars, cho đến số 273 ngày 16 avril 1930, bản Công Ty đã bán xong 19 nửa c. 1. ế phần mà các ông C. 1. ế đồng còn thiếu. Vậy các ông C. 1. ế đồng có nửa c. 1. ế phần nói trên, hãy gửi thư và biên lai t. 1. ế mà bản Công Ty đã phát khi trước lại bản Công Ty đ. 1. ế nhận số bạc nửa c. 1. ế phần ÷ y. (S. 1. ế trừ phí t. 1. ế mandat và tem).

H. 1. ế-VIỆT KH. 1. ế CÔNG T. 1. ế

TRÊN TRƯỜNG TH. 1. ế - TH. 1. ế

« Khi đi xe máy từ Nam ra Bắc
« dọc đường chúng tôi đã nhờ d. 1. ế
« KHUYNH-Đ. 1. ế nhiều lắm, nên
« chúng tôi biết nó là qu. 1. ế. . . . . »

NGUYỄN-V. 1. ế-TH. 1. ế

Người đi xe máy Saigon-Hanoi-Namquan
(Trích báo Trung-Lập số 6.368)

Bệnh đau lưng, nhức xương, tê m. 1. ế

S. 1. ế TI. 1. ế M. 1. ế

như các ông các bà dùng thường thuốc B. 1. ế.

H. 1. ế-VIỆT-KH. 1. ế-PH. 1. ế H. 1. ế TH. 1. ế-TH. 1. ế-Đ. 1. ế

Cứ trước bữa ăn uống một chén nhỏ

HÁN-HỌC Ở TRONG XÃ-HỘI TA NGÀY NAY

Trước khi xem bài dưới đây, xin đọc giả liệu cho hai điều: một là kỹ thuật của Hán học...

Hán học ở nước ta, trên vài ngàn năm, chiếm một địa vị quan trọng có một không hai trong học giới...

Một môn học thuật ở trong một xã hội gốc sâu rễ bền như thế, nếu cho cái học ấy toàn là không...

AVIS LÉGAL TRIBUNAL DE COMMERCE DE QUINHON

Liquidation Judiciaire. Le Tribunal de Petit à Compétence Etendue de Quinhon statuait en matière commerciale...

Thè - giới - sự

Sách THÈ GIỚI SỬ của Quan Hải từng thơ xuất bản là một quyển sách có giá trị, dày đến trên 300 trang giá, 1\$20.

Maison HOP-THINH SOIERIE & MERCERIE

Bán hiệu chuyên môn các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lụa áo, lụa quần, lụa khăn, lụa khăn...

M. NGUYỄN-THỊ-SÁU HỢP-THINH

lại khác thế: Không những người Nam có làm người đã để khỏi những tiếng quốc hèn...

CÔNG - THAI

NHỮNG SỐ QUỐC - TRÁI trúng trong mấy kỳ xổ số trước mà chưa nhận

Table with 2 columns: Số tiền, Số trúng. Includes entries like 10.000\$00, 1.000\$00, 500\$00.

Những số sau này trúng 100\$00

Table with 2 columns: Số tiền, Số trúng. Lists various winning numbers for 100\$00 prizes.

Phép nuôi thú

Bản quán mới xuất bản quyển PHÉP NUÔI THÚ của ông Lưu Nguyễn Trọng Trứ soạn.

VIỆC THÈ - GIỚI

Á-ĐÔNG TRUNG-HOÀ

Việc hoàng ở Thượng hải. Thượng-hải 3 Avril. Ông Garreau đã đến Thượng-hải để chào Liêm-hoàng thay mặt cho đại sứ Pháp...

Pháp Hoa thương thuyết

Thượng-hải, 6 Avril. Liệt sự ở Nam kinh đang có việc thương nghị để đình chỉ lại bầu hiệp ước Trung-hoa và Đông-Pháp.

Nhất bản Thất nghiệp

Đông kinh, 6 avril. Vì điều ước hải quân Luân-đôn mà 8000 thợ các hãng đóng tàu thất nghiệp.

Ấn Độ

Phái Hồi giáo phản đối ông Gandhi. Bombay, 6 Avril. - Tình hình chính trị tại các tỉnh...

Ông Chamberlain từ chức

Londres, 5 Avril. - Ông Chamberlain đã từ chức Hội trưởng cơ quan Bảo hộ Anh.

ĐỨC

Biểu tình công sản. Berlin, 7 Avril. - Tuy lệnh cấm mìn dầu, bỏ tuyên truyền của đảng công sản...

TÂY BAN NHA

Tuyên cử Hội đồng quản hạt. Madrid, 6 Avril. Hóm qua đã mở cuộc tu chọn cử Hội đồng quản hạt 813 người...

MIỀN-ĐIỂN

Tình hình MIỀN ĐIỆN. Rangong, 6 Avril. - Cuộc khởi nghịch Thaw-waddy vẫn còn đầy dục nạt.

ÁU-CHÂU

PHÁP

Cuộc bãi công của thợ mỏ. Paris, 4 Avril. - Theo báo «Le Matin» thì số thợ mỏ đình công hôm nay hơn hôm qua 800 người.

ANH

Viên kinh lược mới Ấn độ sang nhậm chức. Londres, 3 Avril. - Yellington đã khởi hành sang Ấn độ nhậm chức kinh lược.

CÔNG CUỘC HƠN 100 NĂM!

VĨNH-HƯNG-TỰ-ÔNG

Vinh, Hatinh, Donghoi, Huế, Tourane, Faifoo. Thuộc sống mới tại công trường hàn được giá hạ.

Ai bảo ảnh trắng-men đắt?

Hiện tượng Kỳ muốn cho ảnh trắng-men lưu hành rộng rãi nên đã tinh hạ giá để chiêu khách.

SÁCH GIA-HUÂN.....

Người ta thường ngày nghiên cứu về sự mình, cũng phải có lúc vui chơi để giải trí.

GIÁ HỒN CỤ HỌP

Giá Hồnon cũ Hợp 0,15 - id - id 0,08

CÁT-THÀNH

40 Rue du Chanvre Hanoi. Nay kinh của Cát-Thành

NGHĨA NƯỚC TÌNH NHÀ

TAM LY TIỂU THUYẾT Tác giả: Claude Farrère Giảng Họp

Thầy Mạnh-Tỷ có nói: 正人存正. Ta chưa lòng nghe 天者未子. rằng vọng mình mà chính 下也開目. đượ người, hướng là 善見往. chia đều như mà chính 善見往. đượ thiên hạ. 以正.

Kéo đến hầu lữc Dục-sĩ-ca lại nhà mới của hầu lữc ở nơi Hải - cương, gần đến thờ Thánh, phân trên lĩnh Trường kỳ.

Nhưng mà may, tên phụ xe trả lời lại rằng chính đó là nhà của hầu lữc Cai đầu trả lời của phụ xe.

Họp sự bên rất tầm thiệp danh dự cho người nọ. đoạn đi theo người nầy qua một cái sân theo kiến Nhật-bản.

Họp sự bước vào nhà mái gỗ cửa. Túc thì một người lộ lối đến bà oán d. Như, có chàng một cái giầy lưng giá ra ngoài ra ngoài.

qua cái ý người nầy muốn nói: « bà tôi có ở nhà ».

Cái sân nầy tuy chật đất dất hơn chật rộng mới lộ, nhưng cũng gần như vuông vức. Các sân đều đầy những thứ sạn nhỏ mà đen lái có vẻ chói chói, sáng sủa, không khác gì những hòn đan bằng cườm thạch.

Ông Phan-thơ lấy làm ngạc nhiên, cái xuống lưng một hạt sạn, ngắm đi ngắm lại rồi xuống xuống, trong miệng nói bầm bầm:

thêm, giữa hai đầu cột sân, có một cái cửa nhỏ, từ chỗ cửa ấy trông vào đã thấy sự thấy thấy bức chừu trắng tinh trải dưới đất.

Ông Phan-thơ thò tay ra sờ sờ vào tay của một người Nhật-bản, vừa đến nhà thì sắp để giáng để đi chun không vào. Nhưng người đầy tớ gái cái sai xuống đất lấy tay cầm không để cho ông ta thấy.

Ông Phan-thơ bước vào nhà hầu lữc Dục-sĩ-ca. Ông Phan - thơ nghe lời người nọ lộ, không rời: nhưng ông cũng cái mắt. Cái mắt nọ nọ: hai, hai róng, của ông Phan - thơ rất xong thì bày ra một cái đầu của một người lớn tuổi rất đôn đôn.

Vào vào đoàn thì người nọ đưa đến một cái phòng nhỏ tiếp khách theo kiểu Âu-ly. Trong phòng không có một vật gì là chỉ rằng đã vào tư thất của một người Nhật-bản. Các chiếc, d. thì khăn bàn bàn và cái ghế để để cũng không trông thấy trong phòng nầy.

Ông Phan-thơ bước vào nhà hầu lữc Dục-sĩ-ca. Ông Phan - thơ nghe lời người nọ lộ, không rời: nhưng ông cũng cái mắt. Cái mắt nọ nọ: hai, hai róng, của ông Phan - thơ rất xong thì bày ra một cái đầu của một người lớn tuổi rất đôn đôn.

